

Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imħallef Dr. Edwina Grima LL.D.

Appell Nru: 456/2023

Il-Pulizija

Vs

Lara (Larissa) Grima Baldacchino

Ommissis

Illum, 26 ta' Lulju 2024

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellanti, Lara (Larissa) Grima Baldacchino, detentriċi tal-karta tal-identita' Maltija bin-numru 0033869(M), akkuzata flimkien ma' *Ommissis* quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali talli nhar it-13 ta' Settembru 2022 għall-ħabta tas-01:00hrs, bħala persuni responsabbli mill-istabbiliment bl-isem 'La Buona Trattoria del Nonno' sitwat fi Triq San Pawl, San Pawl il-Baħar:

1. Ippermettiet daqq ta' mużika minn baned live jew mużika amplifikata jew mezzi oħra u/jew ġġenerat hsejjes li jinstemghu minn barra l-post li jdejjaq u jikkawza storbju għall-ġirien f'zona urbana bejn il-ħinijiet tal-11:00pm u d-9:00am tal-għada filgħodu u bejn is-1:00pm u l-4:00pm.

U aktar talli, Lara (Larissa) Grima Baldacchino wahidha:

2. Meta kellha liċenzja, naqset li tħares xi waħda mid-dispożizzjonijiet ta' dan l-att jew xi kundizzjoni, restrizzjoni jew limitazzjoni oħra li għaliha tkun suġġetta l-liċenzja.
3. U aktar talli ippermettiet lil Kane Palmier jagħmilha ta' substitute mingħajr il-liċenzja mill-Awtorita Kompetenti.

Il-Qorti għet ukoll mitluba li f'kaz ta' htija tiskwalifika lill-imputati milli jkollhom jew jiksbu dak il-warrant, liċenzja, permess jew awtorita', għall-perijodu ta' zmien illi l-Qorti jidhrilha xieraq skond l-Artikolu 30 tal-Kapitolu 9.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tal-5 ta' Diċembru 2023, fejn il-Qorti, wara li rat Regolament 21 tal-Legislazzjoni Sussidjarja 10.09 u artikolu 43(1)(b) tal-Kapitolu 409 tal-Liġijiet ta' Malta, iddikjarat lill-imputata Lara (Larissa) Grima Baldacchino hatja tat-tieni u tat-tielet imputazzjoni u kkundannata għal hlas ta' multa ta' elf u mitejn ewro (€1,200) filwaqt li lliberatha mill-ewwel imputazzjoni. Il-Qorti illiberat lil *Omissis* mill-ewwel imputazzjoni. Ukoll, il-Qorti għazlet li fiċ-ċirkostanzi ma tapplikax l-artikolu 30 tal-Kodiċi Kriminali.

Rat ir-rikors tal-appellanti, ipprezentat fid-19 ta' Diċembru 2023, fejn talbet lil din l-Qorti sabiex filwaqt li tikkonferma dik il-parti tas-sentenza fejn sabitha mhux hatja tal-ewwel imputazzjoni u kif ukoll tikkonferma dik il-parti fejn l-Ewwel Onorabbli Qorti ma applikatx l-artikolu 30 tal-Kodiċi Kriminali, tħassar u tirrevoka dik il-parti tas-sentenza fejn l-Ewwel Onorabbli Qorti sabitha hatja tat-tieni u tat-tielet imputazzjonijiet u tiddikjaraha mhux hatja skond il-liġi.

Rat ir-risposta tal-Avukat Ġenerali datata 6 ta' Mejju 2024.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellanta esebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Semgħet trattazzjoni.

Ikkunsidrat:

Illi, fl-ewwel aggravju ventilat minnha, l-appellanti tikkontendi li sar apprezzament zbaljat tal-provi fir-rigward tat-tieni mputazzjoni dedotta kontriha, u dan għaliex, fil-fehma tagħha ma gie ippruvat li Kane Palmier kien qed jaġixxi bħala sostitut tagħha dakinhar tal-incident *de quo* u lanqas ma gie ppruvat li hi ma kinitx prezenti fl-istabbiliment. Finalment, l-appellanti tishaq ukoll li kwalunkwe dikjarazzjoni li Kane Palmier għamel mal-Pulizija hija inammissibbli u dan għaliex huwa ma ngħatax il-kawteli kollha skond il-ligi.

Illi, minn ezami tal-atti u senjatament mill- *affidavit* redatt minn PC 423 Victorio Ciantar, jirrizulta illi nhar it-12 ta' Settembru 2022 għall-ħabta ta' 01:40hrs, il-Pulizija mill-Għassa tal-Qawra rċevew telefonata anonima fejn kien irrappurtat illi għewwa l-istabbiliment "*La Buona Trattoria Del Nonno*" ta' San Pawl il-Baħar kienet qed tindaqq mużika għolja. PC 423 jgħid li huwa, flimkien ma' PS 419 u PC 369 irrikorrew fuq il-post "**u hekk kif dhalna hareg jilqana ċertu Kane Palmier id:200198M fejn ipprezenta ruhu bħala l-persuna responsabbli**". L-istess Palmier gie mitlub inizzel il-volum tal-mużika u gie ukoll ddetterminat li l-persuna liċenzjata Lara Grima Baldacchino ma kinitx prezenti fuq il-post. Dan huwa kkonfermat ukoll permezz tal-*affidavit* redatt minn PS 419 A. Buttigieg li jishaq illi - "**Jien mort fuq il-post fejn bħala persuna responsabbli sibt lil Kane Palmier, fejn wara li gie kkonfermat illi l-istabbiliment ma kellux liċenzja ta' l-amplified music, jiena ordnajtlu sabiex jifli muzika fejn dan tefa' mal-ewwel**". Fl-aħharnett, PC 369 Christian Vella, ukoll permezz tal-*affidavit* tiegħu jikkonferma li meta l-pulizija daħlu fl-istabbiliment *de quo* "**Kane Palmier id 200198M ipprezenta ruhu bħala l-persuna responsabbli**".

Illi, minn ezami ta' l-atti ma jidherx illi din it-testimonjanza giet skossa b'xi kontro-ezami li l-appellanti kellha dritt li tagħmel skont il-proċedura imfassla fl-Artikolu 360A tal-Kodiċi Kriminali:

- (1) Fi proċeduri sommarji għal reati li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tal-Qorti tal-Maġistrati bħala qorti ta' ġudikatura kriminali taħt l-artikolu 370(1) il-Pulizija tista', flimkien maċ-ċitazzjoni jew f'kull waqt li jiġi wara, tinnotifika lill-akkuzat kopji ta' kull *affidavit* magħmul minn uffiċjal pubbliku jew minn impjegat jew uffiċjal ta' korp magħqud imwaqqaf b'ligi jew minn rappreżentant ta' xi intrapriża, kif imfissra fl-

artikolu 2 tal-Att biex jirregola Komunikazzjonijiet Elettronici u li għandu jingieb bhala xhud tal-prosekuzzjoni f'dawk il-proċeduri kif ukoll dokumenti li jkunu se jingiebu bhala provi fl-istess proċeduri, u jekk l-akkuzat ikun irid jagħmel kontro-eżami lil xi persuna li kellha l-affidavit tagħha notifikat lilu kif hawn aktar qabel imsemmi, huwa għandu, mhux aktar tard minn hmistax-il ġurnata qabel l-ewwel seduta li tiġi minnufih wara n-notifika tal-affidavit, javża b'dan lill-Kummissarju tal-Pulizija b'ittra reġistrata u malli dan, il-persuna li jrid isirilha l-kontro-eżami għandha titharrek biex tixhed fil-proċeduri:

Iżda, għall-finijiet ta' dan is-subartikolu il-kelma "dokument" għandu jkollha l-istess tifsira mogħtija lilha bl-artikolu 558

Iżda wkoll meta jirrizulta li ma kienx possibbli għall-imputat li jagħti avviz lill-Kummissarju tal-Pulizija fiż-żmien provdut kif imsemmi qabel, dak l-avviz li huwa jkun jixtieq jagħmel il-kontro-eżami jista' jingħata matul l-ewwel seduta li tiġi minnufih wara n-notifika tal-affidavit, f'liema każ il-persuna li għandu jsirilha l-kontro-eżami għandha titharrek biex tixhed fis-seduta li jkun imiss.

- (2) Il-persuna li kellha l-affidavit tagħha notifikat lill-akkuzatkif provdut fis-subartikolu (1) ma għandhiex titharrek biex tixhed fil-proċeduri jekk l-akkuzat jonqos milli jagħti avviz tal-ħsieb tiegħu li jagħmel kontro-eżami lil dik il-persuna kif provdut f'dak is-subartikolu u dak l-affidavit għandu jkun ammissibbli bhala prova b'xiehda tal-kontenut tiegħu f'dawk il-proċeduri bl-istess mod bħallikieku kien xiehda mogħtija viva voce fil-preżenza tal-akkuzat.

Illi, ma jirrizultax illi l-appellanti resqet xi talba quddiem l-Ewwel Qorti sabiex dawn it-tlett membri tal-Korp tal-Pulizija jittelgħu jixhdu in kontro-eżami sabiex jiġu mistoqsija dwar il-kontenut tal-*affidavits* magħmula minnhom, u li l-appellanti issa qed tikkontesta. Jikkonsegwi illi galadarba dan ma sarx, l-*affidavits* ippreżentati mill-imsemmija ufficjali tal-Pulizija huma kkunsidrati ammissibbli bhala prova b'xiehda tal-kontenut tagħhom bl-istess mod daqslikieku huwa xehed *viva voce* quddiem l-Ewwel Qorti. *In oltre*, dina l-Qorti ma tara l-ebda raġuni valida li tista' twassalha tiddubita mill-kontenut ta' dawn l-*affidavits*, kif ukoll mill-verzjoni mogħtija mill-istess ufficjali tal-Pulizija.

Illi huwa indubitat allura li meta l-Pulizija irrikorrew fuq il-post sabu li kien l-appellant Palmier li kien qed jieħu ħsieb l-istabbilment, tant illi huma kellmu lilu, tawh ordni sabiex ibaxxi l-mużika u dan minnufih obda din l-ordni. Ma hemm ebda indikazzjoni li l-appellanti kienet preżenti jew li kien indikat lill-Pulizija minn Palmier

illi hu ma kienx responsabbli f' dak il-mument, izda l-persuna tal-appellanti. Anzi jirrizulta bil-kontra billi hu ipprezenta ruhu bhala l-persuna responsabbli.

Illi mbagħad, minn ezami tad-dokument eżebit a fol.23 tal-atti, li hija il-liċenzja li tippermetti it-tmexxija ta' dan in-negozju, jirrizulta illi din hija mahruġa fuq isem l-appellanti Grima Baldacchino, bl-appellant Palmier ġie indikat bhala *registered substitute* flimkien ma' Jake Palmier b'effett mid-19 ta' Ottubru 2022, u allura fil-jum indikat fiċ-ċitazzjoni ma kienx liċenzjat biex jaġixxi bhala *substitute*.

Illi, ukoll l-appellanti tishaq li dak li stqarr Kane Palmier lill-Pulizija m'għandux jittiehed in konsiderazzjoni u dana għaliex ma ġewx segwiti d-dettami tal-Artikoli 355AU u 355AUA tal-Kodiċi Kriminali. Mingħajr tlaqliq, dina l-Qorti tenni li ma taqbilx ma tali raġunament. Meta l-Pulizija rrikorrew fl-istabbiliment in kwistjoni, Kane Palmier ma kienx għadu jaqa' taht id-definizzjoni tal-liġi ta' "*persuna sospettata*" u lanqas "*persuna akkuzata*". Kien sempliciment il-persuna li kienet fuq il-post, u li volontarjament ipprezenta ruhu lill-pulizija bhala l-persuna responsabbli meta huma daħlu fl-istabbiliment biex jinvestigaw ir-rapport li kien sarilhom. Din l-azzjoni volontarja minn Palmier temerġi mill-*affidavits* tal-Pulizija minn fejn jirrizulta ċar u tond, illi Palmier fl-ebda mument ma kien mitkellem minnhom, fis-sens illi saret xi interrogazzjoni, izda kien mghoddi istruzzjoni biex jitfi l-mużika u huwa obda. Ma jidhirx illi saru xi dikjarazzjonijiet minn naħa ta' Palmier jew li huwa kien interrogat mill-Pulizija, u fi kwalunkwe każ ebda stqarrija rilaxxata minn palmier ma tista' tiswa la favur u lanqas kontra l-appellanti li għandha il-figura ta' ko-akkuzat flimkien ma' Palmier f' dawn il-proċeduri.

Illi, magħmula dawn l-konsiderazzjonijiet, jibqa' biss sabiex dina l-Qorti tiddetermina jekk l-appellanti naqsitx "*milli thares xi wahda mid-dispozizzjonijiet ta' dan l-att jew xi kundizzjoni, restrizzjoni jew limitazzjoni oħra li għaliha tkun sugġetta l-liċenzja*". Illi, mill-*affidavit* tax-xhud Malcolm Zerafa, rappreżentant tal-Awtorita' tat-Turiżmu, jirrizulta li d-detentriċi tal-liċenzja tal-istabbiliment bl-isem "*La Buona Trattoria del Nonno*" (kemm ir-ristorant kif ukoll il-*bar*) hija propja l-appellanti Lara Grima Baldacchino u

kienet ilha hekk minn nhar l-24 ta' Settembru 2021. Ukoll, tali liċenzja hija valida sal-31 ta' Dicembru 2022. *In oltre*, jirrizulta li bhala "registered substitutes" hemm imnizzlin Mr Jake Palmier u Mr Kane Palmier, izda dan minn nhar id-19 ta' Ottubru 2022, u cioe' wara d-data tal-incident mertu ta' dawn il-proceduri, meta jidher illi mbaghad irregolat ruhha mal-ligi.

Illi, ukoll fost kundizzjonijiet diversi, il-liċenzja in kwistjoni tghid li "*The licence abides with the provisions of the laws and regulations of the Malta Tourism Authority, the Malta Resources Authority as well as with other relevant laws and regulations currently in force in Malta*". Illi, huwa fatt inkontestat li l-ebda persuna bil-liċenzja mahruġa mill-Awtorita' tat-Turizmu ma tista' thalli persuna flokha minghajr ma l-istess tkun illicenzjata bhala sostitut ta' l-istess. Mill-provi prodotti jidher li Kane Palmier kien filfatt qed jipprezenta ruhu bhala l-persuna responsabbli mit-tmexxija tal-istabiliment u ghalhekk jikkonsegwi li l-appellanti kisret il-kundizzjoni tal-liċenzja in kwistjoni meta halliet fit-tmexxija tan-negozju persuna li ma kenitx licenzjata sabiex taghmel dan.

Issa l-kuncett tal-'*absolute liability*' tintuza fir-rigward ta' reati li jwasslu ghar-responsabbilta' penali ta' dak li jkun allavolja ma jkunx hemm il-prova tal-*mens rea* jew l-intenzjoni li jikkometti r-reat. Dawn huma l-eccezzjonijiet ghar-regola ta' '*actus non facit reus nisi mens sit rea*'.

Ighid hekk il-Professor Mamo fuq dna il-kuncett ta' responsabbilta' penali.

'In determining whether an Act does create this more stringent prohibition, regard must be had to the object of the statute, the words used, the nature of the duty, the person upon whom it is imposed, the person by whom it would in ordinary cases be performed, and the person upon whom the penalty is imposed. In general, where the words of a modern statute amount to an absolute prohibition of a certain act without any reference to the state of mind of the actor, 'mens rea' is not an essential ingredient of the offence; and in such a case any inquiry as to the intent which actuated the accused would be immaterial – except, perhaps, with a view to the mitigation of the punishment. (Blake-Odgers, op.cit. Vol I. 114). (page 73).

Minn naha l-ohra:

Strict liability offences do not require proof of fault and provide for a defence of an honest and reasonable mistake of fact. It is generally considered justified to impose strict liability to protect public health, safety and the environment. It may also be imposed for regulatory offences. The general principle is that strict liability may be imposed where a person is placed on notice to guard against the possibility of inadvertent contravention.

Jikkonsejwi illi fil-kazijiet ta' offiżi li huma ippruvati hekk kif jkun imwettaq l-att materjali waħdu mingħajr il-bżonn li jkun ippruvat l-element formali, dawn jaqgħu taht 'l hekk imsejjaħ *absolute liability*, liema kuncett madanakollu m'għandux jiġi ekwiparat ma' dak ta' 'l hekk imsejjaħ *strict liability*, fejn għalkemm ukoll f'dawn l-offiżi ma hemmx il-bżonn li tkun ippruvata l-intenzjoni kriminuża, madanakollu l-awtur tar-reat jista' iqaqal xi difiżi. Illi fil-fatt l-Qorti hija tal-fehma illi dan il-prinċipju ta' *strict liability* għandu jimxi id f'id ma' dik tar-responsabbiltà vikarja kif maħsuba fl-artikolu 13 tal-Kapitolu 249 tal-Ligijiet ta' Malta li jiddisponi:

Meta xi reat taht jew kontra xi disposizzjoni li tinsab f'xi Att, li jkun għadda sew qabel jew wara dan l-Att, isir minn korp jew għaqda ta' persuni, sew jekk tkun persuna ġuridika jew le, kull persuna li, fil-hin ta' l-egħmil tar-reat, kienet direttur, manager, segretarju jew uffiċjal iehor simili tal-korp jew għaqda, jew kienet tidher li qed tagixxi f'dik il-kariga, tkun haġta ta' dak ir-reat kemm il-darba ma tippruvax li r-reat ikun sar mingħajr it-tagħrif tagħha u li tkun eżerċitat id-diligenza kollha xierqa biex tevita l-egħmil tar-reat.

Illi allura f'dawn il-kazijiet il-piż tal-prova issa ser idur fuq il-persuna akkużata b'dan għalhekk illi jaqa' fuq spallitha sabiex tipprova, u dan sal-grad tal-probabbli, illi hija għamlet dak kollu meħtieġ sabiex tevita li jiġi kommess ir-reat, u li allura eżerċitat id-diligenza kollha meħtieġa sabiex jkun żgurat li ma jkun hemm l-ebda vjolazzjoni ta' dritt. Illi l-appellanti, kif ingħad, bħala detentriċi tal-liċenzja tal-istabbiliment ma tressaq ebda prova li tista' b'xi mod teżoneraha mill-ħtija u dan sal-grad minnha mistenni. F'materja ta' licenzji bħal daww in eżami, il-*licensee* jidhol personalment responsabbli għal kull nuqqas li seta jiġi evitat li kieku huwa kien fiżikament preżenti fuq il-post. "*Licenzja bħal dik in kwistjoni tohrog fuq persuna fiżika, u mhux fuq persuna morali jew ġuridika, għax hija proprju l-persuna fiżika li tassumi r-responsabbiltà, bil-*

presenza tagħha fuq il-post licenzjat, li tara li l-kundizzjonijiet kollha ta' dik illicenzja jigu osservati"¹. Għaldaqstant ma għandiex raġun fl-ilment minnha imqanqal.

Ikkunsidrat:

Illi, fit-tieni aggravju minnha ventilat, l-appellanti tishaq li l-Legislazzjoni Sussidjarja 10.09 ma tapplikax għat-tielet imputazzjoni dedotta kontriha u dana għaliex l-istess liġi titkellem fuq stabbiliment li huwa regolat b'licenzja tal-Pulizija u mhux dik tal-Awtorita' tat-Turizmu.

Illi, ir-Regolament 21 tal-Legislazzjoni Sussidjarja 10.09, li tahtu l-Ewwel Qorti sabet htija jiddisponi illi:-

“Ebda persuna bil-licenza ma tista’ timpjega persuna oħra biex tagħmel flokha jew bħala rappreżentanti tagħha mingħajr il-permess bil-miktub tal-Kummissarju tal-Pulizija”.

Illi fl-atti hemm eżebita l-licenzja li taqa' taht il-kategorija ta' "bar", a fol.25 u li hija mahruġa f'isem l-appellanti mill-MTA, li tindika fis-sezzjoni 'police licence details' il-kliem, "on behalf of Mignon Trading Co Ltd, u allura huwa indubitat illi din l-imputazzjoni ukoll tirriżulta ippruvata. Fl-imsemmija licenzja ma jidherx illi Palmier kien awtorizzat biex jaġixxi bħala sostitut u kien biss b'effett mid-19 ta' Ottubru 2022 illi l-appellanti irregolat ruhha mal-liġi. Kwindi dan l-aggravju ukoll qed ikun miċhud.

Għal dawn il-motivi il-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi tiċhad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata fl-intier tagħha.

Edwina Grima

Imhalled

---

¹25 ta' Jannar 2008, Appell Kriminali fl-ismijiet Il-Pulizija v. Joseph Debrincat *omissis*.